

Kempa, Maria E.

"Słownik biograficzny lekarzy i farmaceutów ofiar II wojny światowej. T. 3", J. Bohdan Gliński, 2003 : [recenzja]

Medycyna Nowożytna 11/1, 232-233

2004

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Słownik biograficzny lekarzy i farmaceutów ofiar II wojny światowej J. Bohdana Glińskiego staraniem Naczelnej Izby Lekarskiej wydało wydawnictwo Urban & Partner w 2003 r., ss. 549. [Nota informacyjna]

W 2003 r. staraniem Naczelnej Izby Lekarskiej ukazał się kolejny tj. III tom *Słownika biograficznego lekarzy i farmaceutów ofiar II wojny światowej*.

Autorem Słownika jest Jan Bohdan Gliński (ur. w 1915r) zasłużony lekarz ftyzjatra, organizator służby zdrowia, społecznik, badacz historii medycyny, współzałożycieli przewodniczący Sekcji Historycznej PTL. W czasie II wojny światowej brał udział w walkach grupy „Polesie” gen. F. Kleeberga, był jeńcem w Stalagu XI A, a w czasie Powstania Warszawskiego komendantem Punktu Ratowniczo-Sanitarnego w zgrupowaniu AK „Gurt”.

Swoje wieloletnie poszukiwania, badania losów, okoliczności śmierci oraz wkładu polskich lekarzy i farmaceutów ofiar II wojny światowej do medycyny, J. B. Gliński przedstawił w wydanych wcześniej dwóch tomach Słownika: I-ym w 1997, i II-gim w 1999r.

Tom III poświęcił autor swoim dzieciom, wnukom i prawnuczkom. Zawiera – 1023 biogramy lekarzy, aptekarzy, którzy swoje życie poświęcili w obronie Ojczyzny. Na treść tomu oprócz not biograficznych składają się: Słowo „Do Czytelnika” skierowane przez Prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej Konstantego Radziwiłła, Przedmowa autorstwa Prof. dr hab. n. med. Teresy Ostrowskiej oraz Wstęp J. B. Glińskiego. K. Radziwiłł podkreślił, że „Książka ta ma szansę splacenia „długu” wobec naszych poprzedników, ale także przypomina o największych wartościach ogólnoludzkich, poświęceniu życia na rzecz innych. Z Przedmowy Prof. dr hab. n. med. Teresy Ostrowskiej czytelnik dowiaduje się m.in. o pierwszych w Polsce pracach biograficzno-bibliograficznych i zasłużonych autorach tych opracowań: J. Ch. Arnoldzie zw. ojcem polskiej historiografii lekarskiej, Ludwiku Gąsiorowski ojcu historii medycyny w Polsce, pionierskim dziele naukowym Stanisława Kosmińskiego: *Słowniku lekarzów polskich* (1888). Przypomniano także prace, które poświęcone były pracownikom służby zdrowia ofiarom powstań zbrojnych i wojen okresu zaborów. (L. Zembrzuski: *Złota Księga Korpusu sanitarnego polskiego 1797-1918*), Po II wojnie światowej na uwagę zasługują: słownik R. Meissnera i J. Hasika: *Polski wkład w medycynę światową*, *Słownik lekarzy polskich XIX P.* Szarejki, a także *Polski Słownik Biograficzny*.

Prezentowany tom *Słownika* J.B. Glińskiego oparty jest na bogatym materiale źródłowym, który stanowiły: archiwalia i rękopisy, wydawnictwa

źródłowe i pamiętniki, encyklopedie, biografie, słowniki, spisy osobowe i necropolica.

Studiując biogramy ofiar II wojny światowej znajdujemy wiele osób pochodzenia żydowskiego, bowiem ta społeczność stanowiła znaczącą grupę polskiej służby zdrowia okresu międzywojennego. Masowe wyniszczenie przez Niemców narodu żydowskiego spowodowało duże i często trudne do ustalenia straty.

Wśród zamieszczonych biogramów są studenci i studentki medycyny i farmacji, jednocześnie harcerze i członkowie AK, którzy zginęli często w nieznanych okolicznościach.

Zamieszczone nazwiska to także znani lekarze i farmaceuci będący działaczami społecznymi i patriotycznymi np. Bolesław Wieniawa Długoszowski, Bolesław Kwapiński, Józef Dirbach.

Tom III *Słownika* zawiera ponadto alfabetyczny wykaz nazwisk z tomów 1-3, wykaz miejscowości z tomu III z podaniem paginacji, bogaty wykaz źródeł do tomów 1-3 oraz fotografie, które wzbogacają pracę.

Słownik ma dużą wartość naukową. Jest to godna polecenia lektura nie tylko dla lekarzy, studentów medycyny, historyków, ale także dla ogółu społeczeństwa i dla diaspory żydowskiej. Publikacja stanowi nie tylko dokumentację, ale źródło do dalszych badań.

Hołd złożony przez Autora wszystkim lekarzom i farmaceutom, którzy w czasie II wojny światowej byli wierni swemu powołaniu i przyrzeczeniu lekarskiemu, stanowi cenny wkład w historii medycyny XX w.

Maria E. Kempa